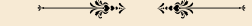




## זמני שבת קודש



רבונו	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
21:16	20:28	19:28	תל אביב
21:20	20:31	19:26	ירושלים
21:17	20:29	19:29	חיפה

## שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה



הרה"ג דניאל זר שליט"א  
ראש הישיבה המוסדות

## חכם עיניו בראשו

כמה זכויות אדם יכול לרכוש בעולם הזה ולזכות לטובה לעולם הבא

### אהבת חסד

הרה"ק בעל 'בית אברהם' זי"ע גילה בפרשת השבוע בפסוק 'והמן כזרע גד הוא'. ביאורו, כי המן הוא השפע האלוקי מידיו של בורא עולם, ניתנת לאדם כזרע ג"ד - באותה מידה שאדם מתאמץ ומשקיע במושג 'גומל דלים' - בסיוע לזולתו. ככל שאדם מתאמץ וזרע גרעיני השקעה בגמילות חסד - כך זוכה הוא ביותר מן, ביותר שפע אלוקי!

הגילוי הזה מעודד כל כך: הנה כי כן, מתברר שאנחנו שולטים בברז השפעה האלוקית. זה תלוי בנו, במעשינו, בחשיבה שלנו, בסדר העדיפויות שלנו. ככל שאנו משקיעים יותר כוחות ואנרגיה בזולת - כך אנו מתוגמלים במזומן מידו בורא עולם. ככל שאנו זורעים עוד ועוד מעשי חסד - כך אנו קוצרים שפע אלוקי בכל התחומים, ובפרט בפרנסה!

ובאותה מידה, הגילוי הזה גם מחייב: כי בעיתות מצוקה, טבע האדם להתכנס לתוך עצמו, לדאוג לעצמו. כל אחד הופך טרוד ומודאג למען עתידו האישי, מתקשה להקדיש זמן ומחשבה, נתינה והעניקה, לזולתו. אבל זו החמצת ענק: כי השפע האלוקי, ההגנה השמימית, הפרנסה והעשירות - כל אלה ממתינים לנו מעבר לפינה, תלויים במעשים שלנו למען הזולת, בעשיית חסד למען אחרים, בפעולות שייקלו ויסייעו לאנשים שסביבנו!

זה הזמן לאמץ את החשיבה הזו, ולהופכה למעשים. סביבנו כה הרבה הזדמנויות לפעול ולהרבות חסד, בתוך הבית, בקרב המשפחה, בין חברינו וידידינו, וגם עם אנשים פחות מוכרים. להכין כוס תה ליהודי מבוגר בבית הנכנסת, לשאול בשלום חבר ולהתעניין בעובר עליו, לסייע לשכן לשאת את הקניות הביתה, להכין ארוחת ערב או מטעמי שבת לשכן הטרוד בשמחה או בצרה, וגם להעניק למעוטי יכולת עזרה כלכלית. כל אלה הם הזדמנויות לדוגמא לעשיית חסד, אבל הרבה יותר. (הרב אשר קובלסקי)

ע"י הרב ראובן ברטוב ז"ל שיוצא פעמיים בשנה, בסוכות ובפסח, כל העלון רק ד"ת ומוסר, שם הביא הסיפור ששמע מהרב המקובל רבי יהודה זרחיה סגל זצוק"ל רבה של קרית שלום בת"א בעל צמח יהודה מצדיקי הדור וכמלאך אלוקים היה. ומספר מה ששמע מפיו עצמו: כשפעם אחת היינו בתחנה המרכזית בת"א, עמדתי עם איש זקן שהכרתיו ודיברתי עימו, והצביע לי על אחד וכיפה סרוגה על ראשו, ואמר לי למה האור על הראש שלו כ"כ קטן? התפלאתי מאד אמר הרב סגל, מה הוא רואה, שאלתי אותו את קורות חייו והוא סיפר, אנחנו ניצולי שואה, זכינו וגידלנו יתומה בת 5 גלמודה, אוד מוצל מאש התופת של השואה הנוראה. התמסרנו לחינוכה וגידולה במסירות נפש, וכשהגיע זמנה להתחתן לא היה לנו כסף להשיא אותה, מכרנו את הדירה שלנו והשאנו אותה ועברנו לגור בשכירות. אני, הוא מספר לא הייתי יודע לקרוא הייתי אומר ק"ש בעל פה ומועט תפילות, ועונה אמן יהא שמייה רבה, אהבתי תורה אבל ללמוד תורה אינני יכול כי אני לא יודע לקרוא.



והנה בוקר אחד בבית הכנסת ניגש אלי יהודי זקן, ושאל אותי אם ארצה ללמוד תורה, אמרתי לו ודאי הייתי רוצה אך איני יודע לקרוא. אמר לי אותו יהודי, אלמד אותך אני. אחזתני התרגשות, לימד אותי אלף בית חומש ומשנה וגמרא, חמש שנים למדתי, עד שיום אחד אמרתי לעצמי האיש הזה מלמד אותי כבר חמש שנים, לא שילמתי לו פרוטה. למחרת באתי ואמרתי לו אני רוצה לשלם לך, הוא סרב, והתווכח ולא הסכים. לאחר ויכוחים אמר לי יודע אתה מי אני, אליהו הנביא! בזכות המעשה הטוב במסירות נפש שעשית עם היתומה, שמכרת ביתך כדי לחתנה זכית לך. ובשמים נעשה רעש גדול מזה, והחליטו לשלוח אותי ללמדך תורה. ומאז אני רואה על כל אדם את האור שעליו, סיים האיש ואמר, אני חשבתי לתומי שכל מי שלומד תורה רואה את זה אני מבין ממך שזה רק בזכות אליהו הנביא!! עד כאן סיפר הרב סגל זצוק"ל.

יזכנו הקב"ה להיות דבוקים בצור עולמים כל החיים, להיות דבוקים בקב"ה חיים כולנו היום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א  
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

זהו הקדוש אומר על הפסוק "החכם עיניו בראשו" - וכי טיפש עיניו בבטנו? ברגליו? אלא שהמחשבה של האדם נקראת עולם קטן, היכן שאדם חושב שם כולו נמצא. ולכן "הרהורי עבירה קשים מעבירה" כשאדם חושב על טומאה כל כולו מכף רגל ועד ראש בטומאה. אדם שחושב על אוכל "עיניו בבטנו", אחד "עיניו בבגדיו" על מה שאתה חושב, למה שאתה שואף - שם אתה נמצא. מהו "עיניו בראשו"? אומר הזה"ק: לכל אדם יש השראת השכינה על ראשו, אם הוא צדיק יש על ראשו מדורת לג בעומר, הכל לפי דרגתו. אם הוא רשע יש לו על ראשו חושך וצלמות.

כתוב בפסוק "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר". שואל הזהר הקדוש: מה הפירוש שמן על ראשך וגו'?! אומר הזה"ק נר הדולק חייב שמן, בלי שמן אינו דולק. התורה נמשלה לשמן. השכינה שעל ראש האדם, במה מאירה על האדם? במצוות ובלימוד תורה שאדם לומד, אין בעולם מצוה המושכת על האדם שכינה כמו לימוד התורה! ואין לתאר את גדול השראת השכינה שיש על מי שלומד תורה. אומר הזה"ק "ושמן על ראשך אל יחסר" אומר שלמה המלך ע"ה, תהרהר תמיד בדברי תורה, תהיה שקוע בלימוד, מחשבותיך יהיו תמיד קדושות, כדי שאור השכינה שבראש יגדל ויגדל ולא יפסק.

זהו החכם עיניו בראשו, המבט של הצדיק הוא כל הזמן על הראש שלו, הוא תמיד דואג שכל הזמן יהיה שראשו ירהר בתורה, גם כשהולך בדרך הוא דואג לקושיא טובה, רעיון יפה, שתמיד ראשו יהיה בלימוד, כדי שהשכינה שבראשו לא תפסיק אלא להפך תגדל עוד ועוד. אדם שמקדש העינים מקדש כל הגוף! ויש עליו השראת שכינה נוראה. התפילה אחרת, ולימוד התורה אחרת ואם לאו השכינה בורחת ממנו. "בכל יום יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר" לכל אחד שכינה שורה על ראשו, יש ששכינה שורה עליו הרבה, כמו נר דולק, אך יש שחלילה רוח הטומאה על ראשו. ואיך בוערת השכינה באדם? לפי התורה, שמן על ראשך אל יחסר כדי שהשכינה תוכל לבעור על ראשך!!

שמעו מעשה נורא על השכינה השורה על האדם. לפני כארבעים שנה היה בירושלים עלון "קול השבת"

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשחת ויקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

### זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סיגלית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה

להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה

לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה

לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה



# סיפור לשבת

הרב צבי נקר



## נדודי נערה גלמודה

היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, כשכוחות הרשע השטניים של גרמניה הנאצית העלו בדם ואש את יבשת אירופה, מנסים לכלות כל שם ושארית לעם היהודי. לקראת סוף שנת תש"א, פלשו הכוחות הגרמנים לשטחי ברית המועצות, והעלו באבק מלחמה את ליטא הקטנה.

האכזריות הנאצית הידועה לשמצה חברה לשנאת ישראל התהומית שפעפעה בליבם של הגויים הליטאים, שמצאו להם סייענים מרושעים במיוחד להגשמת השאיפה המשותפת. באותם ימים נרצחו ונטבחו מאות יהודים בעיר טלז שהיתה עיר מחוז בצפון מערב ליטא, והיתר רוכזו בתוך גטו צפון ומחניק, נטול תנאי מחיה אנושיים בסיסיים.

על מאות היהודים שהצטופפו בגטו, נמנתה גם נערה צעירה אחת, שנשאה את שם המשפחה בקרמן. כשהחליטו הגרמנים להעלות באש את הגטו על יושביו ולחסל את מאות היהודים ששכנו בו, הצליחה להימלט ברגע האחרון מן הגטו הבודהי. כבת שש עשרה בלבד היתה, כשנמלטה בריצה מהעיר טלז, וחיפשה בכפרים הסמוכים מקום להניח בו את כף רגלה מהר מאוד גילתה כי הכפריים המקומיים שונאים יהודים ומסרבים לארחם, מה עוד שהשלטון הגרמני אסר זאת בכל תוקף ואיים בעונש מוות.

למרות זאת הצליחה הנערה להתגלגל מבית לבית, מזדהה כפליטה ליטאית גולה ואומללה שאיבדה את דרכה, המבקשת מזון ומחסה. היא כמובן לא גילתה את היותה בת ישראל כשרה, ונאלצה להתחכם שוב ושוב כדי שלא לעבור על איסורי תורה בשהותה בין הנוכרים. שלוש שנים נמשכה הבריחה האמיצה הזו, במהלכה עברה בין עשרות בתים של גויים שדרשו ממנה עמל כפיים בתמורה למזון בסיסי ומיטה לישון, עד שעברה לבית הבא.

כשהיתה בת תשע עשרה, הגיעה לכפר קטן והתקבלה בזרועות פתוחות בבית משפחה נוכרית, שחפצה להשתמש בשירותיה הטובים בתמורה לאירוח ביתי מלא עם תנאי חיים נוחים להם לא זכתה שנים ארוכות. בני המשפחה היו מודעים לסכנת אירוחה, שכן כבר נודע כי היא יהודיה, ולכן בשעות היום החביאו אותה בארונות הבית ובחללים מיוחדים ברצפת הבית שכוסו בשטיחים, ורק בלילה הורדו הוילונות ונאטמו התריסים ואז יכלה לצאת ולשרת את בני המשפחה.

אחת המשימות שהוטלו עליה מידי ערב, היתה לתפור ולסרוג, לפי הספק קבוע, תיקון בגדי בני הבית שנקרעו, סריגת סוודרים מחממים או כפפות נוחות, יצירת מעילים טובים ומגינים מהחורף הרוסי הקה מדי ערב היתה עובדת על תיקוני התפירה

והסריגה, זוכה באירוח נאות ונוח, במיטב התנאים האפשריים.

אך על דבר אחד לא הסכימה לוותר, על הזכות לנוח ביום השבת, תוך שמירת שבת מלאה ללא פשרות. וכיון שעיקר שעות עבודתה היו בלילה, הצליחה ליזום תחבולה גאונית: ביום חמישי בלילה היתה תופרת וסורגת את מלוא ההספק גם עבור ליל המחר- ליל שבת. בליל שבת אין כל בעיה לשמש כשמרטפית או לספר סיפורים, ולאחר שבני הבית הלכו לישון, בשעות המיועדות לתפירה, לא עשתה דבר בשעת בוקר הציגה את ההספק הכפול מליל שישי, כך שהתחבולה לא נודעה.

זה לא היה קל, הרי היא בת תשע עשרה בלבד, עזובה וגלמודה, בעיצומה של מלחמה. ובכל זאת היא אינה יכולה לוותר על שמירת שבת, על החוס הרוחני העוסף אותה יממה אחת בשבוע בתוך גיא צלמוות. שמירת השבת היתה עבודה הזדמנות להתחבר ולהתרפק שוב על הקשר עתיק היומין עם העם היהודי ואבינו שבשמים, גם בסביבה נוכרית לחלוטין.

אז נכון, זה לא קל, אבל היא שמחה להילחם ולהתאמץ, להקריב ולהתמסר, העיקר לשמור שבת. עדיף להיות ערה ביום חמישי כל הלילה, העיקר להינצל מחילול השבת, העיקר להישאר שמורה ומוגנת בצילה של השבת.

היה זה ביום שבת אחז, בשעת בוקר הנערה מתחבאת תחת אחד השטיחים כמידי יום, ואז נזכרה בעלת הבית- הגויה המארחת, כי עליה לצאת לסיבוב בשוק אך מעילה נקרא, ואין לה מעיל אחה בלית ברירה הגיפה את התריסים באמצע היום, הרימה את השטיח מתחתיו והחבאה הנערה וביקשה ממנה לצאת.

"הנה המעיל שלי", לחשה בקצרה, "אני צריכה לצאת והשרוול נקרע, אני יודעת שזה מסוכן להוציא אותך ביום אבל אין לי ברירה, הזדרזי לתפור את השרוול הקרוע כי עלי להזדרז לצאת", פקדה עליה ביבושת, אך תגובת הנערה הפתיעה אותה.

"א... א..." מגממה, "אני ממש מתנצלת, אבל אינני יכולה, אני נורא עייפה, אולי אעשה זאת הערב?" שאלה בתחנון משהו. "לא בא בחשבון, אני חייבת לצאת ואני צריכה מעיל. תתפרי אותו עכשיו", קבעה הגברת שנית.

הנערה משכה בכתפיה, אך לא נכנעה. "אני לא יכולה, כואבת לי היד מאמש, זה בלתי ממש, אולי תקחי מעיל אחר וזהו? אני אתפור את זה ערב, מבטיחה", אמרה הנערה, מנסה לשכנע, אך

לשווא. "בלתי אפשרי, חבל על הוויכוח, כל רגע שאת בחוץ מסכן את חיי שתינו, ובכל זאת הוריתי לך לצאת, כי זה נורא דחוף לי. מה זה כל התירוצים האלו עכשיו?"

"טוב, אומר את האמת", מגממה הנערה בפנים סמוקות, "הרי אתם יודעים שאני יהודיה, ואינני עובדת היום כי זהו יום השבת. עד עתה הייתי עובדת כפול ביום חמישי בלילה, כדי להספיק גם את ההספק של ליל שבת, אבל לעבוד בשבת? לא בא בחשבון", אמרה בעקשנות תוך גבורה יהודית נועזת.

"שבת? ממתי? מה פתאום?" שאגה המארחת ככעס, "תירוצים את מחפשת, החלטת להתעצל. תתפרי או שאני זורקת אותך מהבית, כאן ועכשיו."

להפתעתה, נתקלה בתגובה עקשנית, בלתי מתפשרת. בנימוס, אך תוך עמידה על העקרונות, באופן עדין אך אמיץ במיוחד, עמדה הנערה על סירובה לעבוד בשבת. לנוכח זאת, חמתה של המארחת בערה בה והיא החלה צועקת עליה בחרי אף: "אז תלכי מכאן עכשיו, הרגע. אי אפשר לסמוך עליך, אינני יכולה להחזיקך בביתי אפילו לעוד רגע אחה. תעופי מפה עכשיו", והחלה דוחפת את הנערה האומללה מביתה, מלווה אותה בכינויי גנאי לרוב.

הנערה יצאה את הבית, רק בגדה לעורה, חסרת כל. נטולת משפחה, נטולת כסף, בודדה בעולמה שנזרקה גם מהבית בו התארכה, כדי לזכות לשמור את השבת כהלכתה. היא צעדה בשבילים שמסביב לכפר תוך מחשבות נוגות על עתידה, אך פניה האירו, עיניה ברקו משמחה על שזכתה לקדש את יום השבת, גם תוך מסירות והקרבה בלתי ניתנות לתיאור.

בין השבילים גילתה שדה חיטה, עמוס שיבולים זקופות קומה שטרם נקצרו. היא נכנסה למעבה השדה, כופפת אלומת שיבולים, והתיישבה לנוח במקום מרוחק משאון הכפר, במקום מסתור בו איש לא ימצאנה. הרוח נשבה במשב נעים, מזג האוויר היה מושלם, ומחשבותיה הפליגו בגעגועים לשבתות נלהבות ומרגשות.

בתוך כמה רגעים כמו שכחה ממצבה הבעיית, מהסיכון הכרוך בחייה כעת. ליבה התעלה, נשמתה התרוממה, והיא החלה לשורר את תפילת קבלת שבת מתוך הזיכרון, נישאת ברגש על כנפי המילים "לכה דודי לקראת כלה", כבר שנים שלא היתה משוחררת ורשאית לחוות את התענוג של יום השבת, ועתה ניתנה לה הזדמנות.

**"זה לא היה קל, הרי היא בת תשע עשרה בלבד, ואינה יכולה לוותר על שמירת שבת..."**



## הלכות שבת

## שאלה: האם מותר להוציא נוצה שנתקעה לי בחולצה בשבת או לא?

אמרו חז"ל (שבת קמז.) שיש איסור מהתורה, לנער בגד חדש שמקפיד שלא ללבוש אותו עם הלכלוך שעליו, בשבת. אחד מהראשונים פירש, משום מכה בפטיש דהיינו השלמת המלאכה, שכן דרך האומנים לאחר שסיימו לטוות את הבגד השחור להסיר את הצמר הלבן שנשאר.

אמנם רוב הראשונים ביארו שהאיסור הוא משום מלאכת מלכן וכמו שאמרו (שבת עג.), אבות מלאכות וכו', הגוזז את הצמר, "המלכנו" וכו'. שבשעת עשית המשכן כבסו את הצמר בנהר, ויש אומרים, בנתה [לעשות ממנו צמר - תכלת וארגמן של יריעות המשכן (השכבה הראשונה מלמטה מתוך ארבעת השכבות של גג המשכן)]. והפרכת – המחיצה שבין הקודש לקודש הקודשים. ומבגדי כהן גדול].

ונחלקו הראשונים באיזה לכלוך דברו חז"ל ששייך בו כיבוס, שיש אומרים שהאיסור הוא לנער טיט או טינוף מהבגד. ויש אומרים, לנער אבק או עפר. ויש אומרים, לנער מים או גשמים מעל הבגד. ורוב הראשונים הכריעו שהאיסור הוא לנער את בגדו ממים או גשמים שדומה יותר לתיקון מניעור לצורך אבק, אבל עפר מותר לנער שאין ליבון בלי מים או משקה, וכיבוס הוא על ידי סחיטת דבר הבלוע בבגד.

וכן פסק מרן רבינו יוסף קארו בשלחן ערוך (ס' שב ס"א) שהמנער טלית חדשה שחורה מן הטל שעליה חייב, שהניעור יפה לה כמו כיבוס, והוא שמקפיד עליה שלא ללבוש בלא ניעור. אמנם רבם של אחינו האשכנזים ר' משה איסרלש (הרמ"א) כתב בהגהה על השלחן ערוך, ויש אומרים שאסור לנער בגד מן האבק שעליו אם מקפיד עליו, וטוב לחוש לדבריו. אבל אם אינו מקפיד עליו הרי זו מותר, שאינו כמתכוין ללבוש אלא כאדם שמקנח ליכלוך שעל בגדיו.

ואמרו חכמי האמוראים בארץ ישראל ז"ל (תלמוד ירושלמי שבת פ"ז ה"ב), מי שנסתבכו בגדיו בקוצים מותר להפרישם בנחת, וההיא מותרת אף למי שמקפיד. ועל פי זה כתב אחד מן הראשונים, שמותר לכתחלה לכל הדעות להסיר הנוצות מן הבגד. והובא ברמ"א (ס' שב ס"א).

ויש מן האחרונים שכתבו, המנער טלית חדשה שחורה כדי לנאותה ולהסיר הצמר הלבן או הצהוב הנתלה בה כדרך שהאומנים עושין, אסור מן התורה, שהוא כמו מלאכת מכה בפטיש וכדברי אחד מהראשונים בפירוש איסור ניעור הבגד, וכנזכר למעלה.

אמנם חלקו עליו האחרונים שגם משום מכה בפטיש אין כאן, שכל האיסור שאסרו חלק מהראשונים בזה, הוא דוקא על הסרת הנוצות שנתלו בשעת עשיית הבגד או שנתלה על ידי האומנים בעת גומרם את הבגד, שהסרתו הוא מלאכה חשובה, מה שאין כן כאן שנתלו הנוצות לאחר עשיית הבגד. וכתבו שגם לפי הפירוש השלישי שהאיסור הוא לנער מאבק שבזה מתייפה הבגד, בנידון שלנו שאין הדרך להסיר נוצה בדרך של ליבון שהוא סחיטה או שפשוף אלא בדרך הסרת סתם לכלוך בידו, מותר.

למעשה: מותר להסיר נוצות מעל כובעו או בגדו, ואפילו הבגד חדש לגמרי ושחור. וכן אם נדבק בבגדו זרע פשתן או גרעין אבטיח או מן התבשיל, מותר להסירו בשבת.

מבין השיבולים עלתה זמרתה של נערה יהודיה צעירה, שהניחה להתרגשות השבתית לכבוש את כל כולה. היא שוררה ברגש רב, מזמרת בהודאה עמוקה, חווה את רגעי ההתרפקות על התענוג השבתי העילאי. "בואי בשלום עטרת בעלה", הזמינה את השבת להיכנס לנפשה, "גם בשמחה ובצהלה, בואי כלה", קראה בהתלהבות נושאת עיניה לשמים.

לפתע, כמו מתוך חלום, שמעה מישהי קוראת בשמה. הקול הלך והתקרב ואז חזר והתרחק, נראה כי מישהו רץ ומתרוצץ, מחפש אחריה, שואל עוברים ושבים אם ראו מישהי הדומה לה. שוב ושוב נשמעו הקריאות הקוראות בשמה, והיא החליטה לחלץ את עצמותיה הדואבות מבין השיחים, ולבדוק מי מחפש אותה.

להפתעתה לא היה גבול, היתה זו בעלת הבית, שהתרוצצה כאחוזת טירוף בין שבילי הכפר, מחפשת אחריה במרץ, קוראת בשמה בזעקות שבה. מיד כשראתה אותה, התנפלה עליה המארכת בחיבוק חם, והתנצלה מעומק הלב. "אין לך מושג מה קרה", אמרה בנשימה טרופה, "ראיתי בעיניים כמה גדול הכח של השבת שלך".

לנוכח דברים כאלה מפיה של גייה נוכריה, עשתה הנערה אחזקה כאפרכסת. הן שבו בהילוך מהיר אל הבית ממנו נזרקה אך לפני כמה שעות, שם הושיבה אותה המארכת, ביקשה ממנה להירגע, והחלה לספר מה קרה מיד כשעזבה את הבית:

"דקות ספורות אחרי שעזבת", אמרה, "נשמעו לפתע בדלת הלמות פטישים, דפיקות חזקות ומרושעות, שמאחוריהן עמדו נאצים גרמנים שפלים. מיד כשפתחת, הם פרצו פנימה מלווים בכלבי גיטו אימתניים, הביטו בי בבוז וקראו לעברי: 'וכי מה חשבת? שלא נדע שאת מחביאה כן יהודים? היכן הם? היכן הם? בוא נמצא אותם ונירה בהם, וגם איתך נבוא חשבון', שאגנו לעברי".

האישה עצרה לרגע, והמשיכה: "נתקפתי פחד מהחיילים. ידעתי שהם יודעים את האמת וכנראה מישהו הלשין עלי, אבל הייתי רגועה כי ידעתי שאינך כאן. הם הפכו את הבית בחיפוש, עברו ארון אחר ארון, וגם דקרו את השטיחים בסכינים ארוכות ומחודדות, כדי שאם תהיי מתחתיהם תצרחי מכאבים, וכך ימצאו אותך. לאחר דקות חיפוש ארוכות, משלא מצאו דבר, הם התנצלו בחטף ועזבו את הבית. נותרתי המומה, מול בית הפוך, ואינני מעכלת את הנס שקרה לי. הן לו היית נכנעת לדרישותיי ומוותרת על השבת שלך, היית נרצחת בידיהם האכזריות, וגם אני לא הייתי נשארת בחיים. איזה כוחות נפלאים יש לכם היהודים, שבדיוק ברגע הנכון יש לכם משהו שמגן עליכם", סיימה המארכת בהתפעלות.

הנערה האזינה ברוב קשב, ורק עתה הבינה כי העמידה על שמירת השבת הותירה לה את נפשה לשלל. בהתרגשות אין קץ קראה ואמרה: "יום השבת הוא מתנה, יום השבת הוא השמירה הטובה ביותר, לעולם לא תביני מהו יום השבת בשביל היהודים, ואף אני לא ידעתי כמה גדול כוחה לשמור, להגן ולהציל. לו הייתי נכנעת לך, כי אז כבר לא הייתי עכשיו בין החיים. העקשנות לשמות שבת, ההקפדה היתירה לא להיכנע לאיומים ולהפחדות ולהישאר יהודיה שומרת שבת בתכלית, הגינו עלי, הצילו את חיי", קראה ברגש רב, ויצאה בריקוד סוחף 'שמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג'.

את הסיפור המטלטל סיפרה הגב' בקרמן בעצמה, והוא מובא בספרה 'מסילות בלבבם', המתאר את מסע טלטוליה בימי השואה האיומה. סיפורה המסעיר מחדיר את המסר, מפנים אל תוך הלב: השבת ניתנה לנו כמתנה, אך יותר ממה שהיהודי שומר על השבת, השבת שומרת עליו. כמה כדאי לנו להיזהר ולהישמר בשמירת השבת כהלכתה, כמה השבת פועלת למעננו, דואגת לנו, מאירה לנו ומעניקה לנו.

כשאנו עומדים בפני שאלה הלכתית או ספק וניסיון, הבה נעמיד לנגד עינינו את סיפורה של הנערה הזו, שהקריבה את המעט שהיה לה, את בית האירוח היחיד בעולמה, והסכימה להסתכן כדי לשמור שבת כהלכתה. לפחות כמותה, גם שמירת השבת שלנו צריכה להיות מוקפדת, מדוקדקת, ללא פשרות וללא בערך. לא נעשה כל פעולה בלי לוודא שהיא מותרת לכתחילה, לא נפסוק כל הלכה בלי לוודא שאנו יודעים אותה על בוריה.

כי שמירת השבת היא אות עברוננו, מתנת אהבה, סימן של חיבה בינינו לאבינו שבשמים. באמצעותה הוא משפיע עלינו מטובו, דרכה הוא מעניק לנו את שפעו הטוב. הבה נשמור על מתנת השבת באהבה כי 'עם מקדשי שביעי כולם ישבעו ויתענגו מטובך'.

# רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

## להיכנע מלפני השם

רבי יהודה הנשיא אומר: כל המקבל עליו תענוגי עולם הזה מונעין ממנו תענוגי עולם הבא, וכל שאינו מקבל עליו תענוגי עולם הזה נותנין עליו תענוגי עולם הבא.

וברור הדבר שהחי חיי מותרות ייפגעו לו תענוגי עולם הבא כאן, בעולם הזה, שלא יחוש את המתיקות והערבות שבתורה ובתפילה כראוי שהמה תענוגי עולם הבא- אחר שמפסם עצמו באכילה ושתייה ובמותרות תענוגי עולם הזה.

ומעתה הסכת ושמע את סכנתו של זה החפץ להבטיח לעצמו את העתיד הרחוק, או זה החפץ בחיי מותרות, שכן אלו הרי לא יוכלו לגשת לפני בוראם שיבטיחם את חיי עתידם הרחוק שכן זה דווקא סותר את ביטחונם בה' כמבואר, וכן לא יוכלו לגשת לפני בוראם שיבטיחם "מותרות" שכן יבושו ויילכלמו לבוא לפני הבורא בבקשה: אנא, על חסדך נשעננו שתמלאינו במותרות...

ואם כן אחר שלא ימלאם ליבם למלאת את חפצם זה: "עתידי מובטח" או "מותרות" בדרך ביטחון בה', ייאלצו לעשות זאת בלוא ביטחון בה', בכוחות עצמם, ובכן היש הרס וחורבן לביטחון בה' יותר מכך?!

ולכן זה החפץ לרכוש את מידת הביטחון הנחוצה והמוכרחת לאדם הן להשגת עולם הזה והן להשגת עולם הבא, חייב לברוח מב' טרדות הללו, טרדת הבטחת העתיד הרחוק וטרדת המותרות, שכן מאחר ולא שייך שישתמש עבור טרדות אלו במידת הביטחון, יצטרך להשיגם בכוחות עצמו, ובכך תיהרס אצלו מידת הביטחון בה'.

ואצל זה תיהרס מידת הביטחון בה' גם באופן הראשון שהוא הצרכים המוכרחים, שכן מאחר ונהרס אצל זה נתיב "הביטחון" ועבר לנתיב "כוחי ועוצם ידי" בשביל העתיד הרחוק ובשביל המותרות נשחת אצלו מידת הביטחון, וכבר לא ימצאנה גם בשביל האופן הראשון המצדיק ומזרז אל מידת הביטחון שהוא על הצרכים המוכרחים כמבואר.

כשאדם בוטח בה' עבור צרכיו המינימליים, חש הוא צדק בגישתו לבטוח בה', שכן הינו בוטח בה' שיתן לו את צרכיו המינימליים שמבלעדיהם אי אפשר לאדם לחיות. חש הוא בטוח שביטחונו בה' בודאי יסובבהו בחסד ה', שכן הקדוש ברוך הוא בדרך כלל מבטיח לאדם את צרכיו המינימליים.

כמו כן אין לו ספקות וחששות בביטחונו פן אינו ראוי לחסד ה', או פן אין הדבר לטובתו, שכן הקדוש ברוך הוא זן ומפרנס לכל בני עולמו וחפץ הוא בקיום העולם, ובודאי שדבר זה יהא לטובתו, שכן איזו רעה יכולה לצמוח מכך שיהיה לו את צרכיו המינימליים, לו ולבני ביתו שאין להם הבנה במטרת היסורים ותועלתם.

ומלבד זאת שאין לאדם חששות בביטחונו בה' עבור צרכיו המינימליים, עוד רואה הוא הרוב הפעמים שה' מושיעו, ומקבל את מבוקשו הנחוץ בדיוק בזמן הנצרך ובכך מתחזק עוד יותר ביטחונו בה' בראותו את ניסי ה' היאך ממש בזמן שהיה צריך לסכום מסוים, או למצרך מסוים הזמין לו הבורא את צורכו בכל מיני דרכים שחשב עליהם או שלא חשב עליהם.

אולם זה הבא לבטוח בה' עבור העתיד הרחוק, או עבור מותרות נצרך הוא להפעיל הרבה "אנרגיה" כדי שמידת ביטחונו בה' תהא שלמה. שכן היאך יצדיק עצמו בביטחונו בה' שיזמין לו עתה מה שצריך לו לעתיד, והלוא ישנה כאן סתירה מניה וביה, אם הנך בוטח בה' שיזמין לך כל צרכיך, לשם מה הנך "מפעיל" ביטחון לצורך העתיד, עד ש"תפעיל" ותשקיע "אנרגיה" במידת ביטחונך בה' שישפק לך מעתה את כל צרכיך הנצרכים לך לעתיד, השקע את כוחך במידת ביטחונך באופן אחר והוא שכאשר תצטרך לעתיד מה שתצטרך יזמין לך ה' אז - בעיתו ובזמנו את אשר תצטרך.

וכן לגבי "מותרות", קשה מאוד להפעיל את מידת הביטחון עבור מותרות, שכן וכי חפץ ה' שיחיה האדם חיי "מותרות", ואם כן היאך יבטח האדם בה' שיזמין לו דבר המסוכן לרוחניותו של האדם, שכן המותרות הינן עונגי עולם הזה המבטלים את האדם מתורה ומצוות, ועוד אין כמותם להתיש את עבודת ה' שצריך שתהא מתוך ענוה והסתפקות, וכן מובא ב"אבות דרבי נתן" (פכ"ח) וזה לשונו:

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי בקרו באתר 'ישיבת אור דוד'

## הוצעה לטעום טעם של שבת אמיתית?

ישיבת אור דוד מזמינה אתכם להצטרף לשבת מלאה רוחניות עם הרה"ג דניאל זר שליט"א ובחורי הישיבה



קריאת תהילים

חדרים מפוארים

אוכל כיז המלך

תפילות מדוממות

להזמין מקום לשבת הקרובה ניתן למלא את הטופס באתר הישיבה או להתקשר למשרדי הישיבה

03-5701212